

[Erna Sørensen.]

hvis skatterne ikke indgår fra manden, går man til den kvindelige part og prøver at indkassere dem her. Altså, man betragter hende trods alt som et selvstændigt skatteobjekt.

Jeg ved godt, at dette måske kan henknydes under den kommende skattereform, men jeg vil i hvert fald bede om, at man under dennes behandling tager spørgsmålet op og finder en anden og mere tidssvarende betegnelse — idet jeg er klar over, at ophævelse af sambeskatningen, som jeg ønsker, ikke har nogen mulighed for at blive gennemført — og udrydder den slags gammel-dags udtryk, som kan virke direkte krænkende og generende i vor tid.

Reedtz-Thott: Den sag, jeg skal tillade mig at henlede det høje tings opmærksomhed på, er efter min og mit partis mening af stor vigtighed for den almindelige retsbevidsthed her i landet, og den har nær forbindelse med det ønske om beskyttelse af ejendomsretten, som sidst gennem vedtagelsen af den nye grundlov fik tilslutning fra alle demokratiske partier her i folketinget.

Det drejer sig om, hvorvidt jord, der er blevet eksproprieret af det offentlige til et bestemt formål, bør tilbydes den oprindelige ejer til tilbagekøb, såfremt den ikke mere ønskes anvendt efter det formål, hvortil den blev eksproprieret.

Det er jo sket af og til, at jord, der er blevet eksproprieret til veje, jernbaner eller militære formål såsom eksercerpladser, flyvepladser etc., ikke er blevet anvendt til det tilsigtede formål eller efter en tids anvendelse til formålet siden er blevet overflødig, fordi vejen eller jernbanen er blevet nedlagt eller eksercerpladsen eller flyvepladsen overflødig eller utilstrækkelig. Den således til det oprindelige formål eksproprierede, men nu til dette formål uanvendte jord er herefter gået over til anden anvendelse, ofte uden at den oprindelige jordejer har haft mulighed for at tilbagekøbe jorden. Den tidligere ejer har måttet finde sig i, at denne for ham dyrebare jord, der oprindeligt kun kunne eksproprieres, fordi almenvellet krævede det, nu anvendes til et formål, der ikke er af en sådan samfundsmæssigt vigtig karakter, at en ekspropriation havde kunnet gennem-

føres. Ejendomsretten forekommer derved krænkede og dens uangribelighed omtvistelig, hvilket ikke er i overensstemmelse med de principper, hvorpå vor grundlov, både den gamle og den nye, hviler og fortsat bør hvile.

Jeg vil gerne konkretisere min påstand om, at disse uheldige forhold eksisterer, ved at henvise til en sag, som er kendt af mange i min hjemegn, og som sågar har været genstand for prøvelse ved højesteret. Højesteret kom imidlertid til det resultat, at efter gældende lov kunne den oprindelige ejer ikke gøre krav på at få sin jord tilbage, hverken efter en prisfastsættelse i fri handel eller efter vurdering, idet højesteret fastslog, at jorden ved ekspropriationen var overgået endeligt og fuldgyldigt til den nye ejer, der ene måtte afgøre jordens videre skæbne, efter at den ikke mere blev brugt til sit oprindelige formål.

Det drejer sig her om et ret betydeligt stykke jord af størrelsesordenen 100 tdr. land, der før krigen blev eksproprieret fra gården Iselingen ved Vordingborg til anvendelse som eksercerplads for den daværende garnison. Det var god landbrugsjord, velbeliggende for gården, og det var naturligvis imod ejerens ønske, at jorden fraskiltes gården, idet denne ikke kunne få jord til erstatning andetsteds. Ejeren måtte acceptere sit brugsformindskelse og den erstatning i kroner og øre, der blev givet ham herfor. Nogle år senere blev eksercerpladsen for lille til sit formål, og anvendelsen til eksercerplads ophørte. På dette tidspunkt var byen Vordingborg imidlertid i stærk vækst, og kommunens ønske om at anvende en del af pladsen til byggegrunde førte til den sag, jeg lige omtalte. Den blev anlagt af den oprindelige ejer, der ønskede at købe sin jord tilbage, nu da den ikke mere anvendtes til eksercerplads. Ejeren af gården — den tidligere ejer af jorden — tabte sagen både ved landsretten og ved højesteret, der fastslog, at jorden ved ekspropriationen var gået endeligt over til den nye ejer, som herefter frit kunne disponere over den.

Nu kan man gøre gældende, at der i en sådan sag ofte er bimomenter, der gør den skildrede fremgangsmåde plausibel, eller at ejeren burde have taget forbehold med henblik på netop den mulighed at sikre sig